

БІОГРАФІЧНІ ДОВІДКИ на співробітників органів державної безпеки, причетних до справи діячів УАПЦ¹.

АБУГОВ Ошер Йосипович (1899–1938) — старший майор державної безпеки. Народився у м. Горіхові Бердянського пов. Таврійської губ. у родині торговця, єврей. Закінчив реальне училище, кілька місяців навчався у Харківському ветеринарному інституті у 1918. До 1930 — заступник начальника СВ ГПУ УСРР (пом. нач. з 1924). З 1930 — заступник повпреда ОДПУ по Нижньогородському краю. З 1934 — заступник начальника УНКВС по Горьківській області. В тому ж році переведений на посаду начальника УНКВС по Кіровській області. У 1937 був відкликаний до НКВС СРСР. З 31 березня 1937 — начальник 4-го відділу УДБ НКВС УСРР, але з 20 липня знову відкликаний до НКВС СРСР. З 2 вересня 1937 звільнений з органів НКВС. Заарештований 15 жовтня 1937, засуджений на смерть 29 серпня 1938. Розстріляний 29 серпня 1938².

АЛЬТЗИЦЕР Соломон Абрамович (1898–?) — секретар трійки при Київському обласному управлінню НКВС УРСР. Народився в м. Олександрівську в родині міщанина, єврей. Освіта незакінчена, нижча. Закінчив 5 класів міського шестикласного училища. В органах з 1928 р. Звільнений з посади 4 липня 1939.

БАБИЧ Ісай Якович (1902–1948) — майор держбезпеки. Народився у м. Бериславі Миколаївської губ. у родині кравця, єврей. Закінчив 2-класну церковно-приходську школу. З 1930 — начальник СВ Харківського оперсектору ГПУ. З 1931 — начальник СПВ Харківського оперсектора ГПУ. З 1932 обіймав посаду начальника СПВ облвідділу ГПУ в різних областях — у 1932 — Харківського, 1933 — Вінницького, 1934 — Одеського, 1935 — Київського. З 1936 — начальник 4 відділу УНКВС по Київській області, з серпня — заступник начальника УНКВС по Одеській обл., з 22 жовтня — заст. Начальника УНКВС по Київській обл. У лютому 1938 р. відкликаний до НКВС СРСР. Помер у Москві.

¹ Біографічні дані на чекістів подаються в основному за виданням: *Шаповал Ю., Пристайко В., Золотарьов В. ЦК-ГПУ-НКВД в Україні: особи, факти, документи.* — К.: Абрис, 1997. — С. 429–581.

² У біографічній довідці вказується походження, освіта, військове звання, а також ті посади, які обіймали ці особи у той проміжок часу, коли в основному велися слідчі справи діячів УАПЦ.

БАЛИЦКИЙ Всеволод Аполлонович (1892–1937) — комісар державної безпеки 1-го рангу. Народився у м. Верхньодніпровську Катеринославської губ. У родині помічника бухгалтера, українець. Закінчив 8 класів, у 1912–1915 — навчався на юридичному факультеті Московського університету. З 1915 — вільний слухач Лазаревського інституту східних мов у Москві. Того ж року закінчив Тифліську школу прапорщиків. 1923–1931 — голова ГПУ УСРР та повноважний представник ОГПУ по УСРР. 1923–1934 — член Колегії ОГПУ СРСР. 1924–1930 — нарком внутрішніх справ УСРР. 1931–1934 — заступник голови ОГПУ СРСР. 1932–1933 — особливоуповноважений ОГПУ на Україні. 1934–1937 — нарком внутрішніх справ УСРР. У 1937 — начальник УНКВС по Далекосхідному краю. Заарештований 7 липня 1937 у службовому вагоні. Засуджений на смерть в особливому порядку 27 листопада 1937. Розстріляний 27 листопада 1937 у Москві.

БРОВКІН Юрій Якович (нар. 24.06.1929 р.) — майор державної безпеки (з 1974 р.). Народився у м. Харкові у родині службовця, росіянин. У 1953 р. закінчив юридичний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка. В органах держбезпеки з 1953 р. на посадах оперуповноваженого УКГБ при СМ УРСР по Дніпропетровській області. З 01.10.1956 р. — уповноважений УКДБ при СМ УРСР по Київській області. З 18.12.1961 р. — ст. уповноважений Апарату уповноваженого УКДБ при СМ УРСР по Тернопільській області в Збаразькому районі. З 12.10.1962 р. — на посадах мол. уповноваженого, уповноваженого, ст. уповноваженого УКДБ при СМ УРСР по Київській області. 22.06.1979 р. звільнений з органів КДБ за хворобою.

ГОРОЖАНІН Валерій Михайлович (1889–1938) — старший майор державної безпеки (з 1935). Народився у м. Акерман Бессарабської губ. У родині страхувального агента, єврей. Екстерном склав іспити за 8 років гімназичного курсу навчання у 1907. У 1907–1912 навчався на юридичному факультеті Новоросійського університету в Одесі, звідки був відрахований за революційну діяльність. З 1924 — начальник СВ ГПУ УСРР. З 7 травня 1930 — заступник начальника СВ ОГПУ СРСР. У 1931 послідовно обіймав посади начальника 1-го відділення СПВ ОГПУ СРСР, помічника начальника СПВ ОГПУ СРСР, заступника начальника СПВ ОГПУ СРСР. Заарештований 19 серпня 1937. Засуджений на смерть 29 серпня 1938. Розстріляний 29 серпня 1938. Посмертно реабілітований 1957.

ДЖАВАХОВ Михайло Григорович (1903–1937) — капітан державної безпеки (з 1937). Народився в с. Сенча Лохвицького пов. Полтавської губ. У родині орендаря млина, єврей. 1916 закінчив 2-класне міністерське училище Лохвицького пов. У 1917–1918 навчався у реальному училищі м. Хорола Полтавської губ. З 1926 помічник уповноваженого та уповноважений ОВ ГПУ УСРР. З 1928 — старший уповноважений СВ ГПУ

УСРР. З 15 жовтня 1928 помічник начальника по оперчастині 25-го прикордонного загону ГПУ УСРР. З 1931 — начальник 24-го Могилів-Подільського прикордонного загону ГПУ УСРР. Заарештований в серпні 1937. Засуджений на смерть 7 вересня 1937. Розстріляний 7 вересня 1937 у Києві.

ЗАПАДНИЙ Семен Ізраїльович (1899–1937) — комісар державної безпеки 3-го рангу (з 1935). Народився у м. Одесі, єврей. Отримав початкову освіту — у 1913 навчався у першому казенному єврейському училищі в Одесі. З 1922 начальник Харківського губвідділу ГПУ та, за сумісництвом, заступник начальника СОЧ ГПУ УСРР. З 7 березня 1924 — помічник начальника, а з 12 грудня — начальник Київського окрвідділу ГПУ. З 1928 — начальник ОІУ ГПУ УСРР. З 31 січня 1930 — начальник СОУ та заступник повпреда ОГПУ по Далекосхідному краю. Заарештований 8 серпня 1937, розстріляний.

ІВАНОВ Василь Тимофійович (1894–1937) — комісар державної безпеки 3-го рангу (1937). Народився у с. Холзьково Гжатського пов. Смоленської губ. У родині бетонника-асфальтовика, росіянин. 1907 закінчив 4-річне початкове міське училище, а в 1910 — закінчив 4-річну торговельну школу у Москві. З серпня 1928 — начальник Київського окрвідділу ГПУ. З 1930 — начальник Київського оперсектора ГПУ. З 1931 — повноважний представник ОГПУ по Івановській промисловій обл. З 1933 — начальник Донецького облвідділу ГПУ. З 1934 — начальник УНКВС по Донецькій обл. З 1937 — заступник наркома внутрішніх справ УРСР, тимчасово виконував обов'язки наркома внутрішніх справ УРСР. В тому ж році відкликаний до НКВС СРСР. Заарештований 1 серпня 1937 у Москві. Засуджений на смерть 16 липня 1938. Розстріляний у Москві.

КАРИН-ДАНИЛЕНКО Сергій Тарасович (1898–1985). Полковник держбезпеки. Член ВКП(б) з 1928 (у 1920 — боротьбист). Народився в Олександрійському пов. Херсонської губ. у родині селянина, освіта незакінчена вища. У ЧК з 1921. З 1934 — помічник начальника іноземного відділу НКВС УСРР. З 3 січня 1937 — заступник начальника оперативного відділу пожежної охорони НКВС УРСР. Заарештований 27 серпня 1937. Звільнений з-під варті 22 жовтня 1938. Див. докл.: *В. Золотарьов, Олександр Успенський: особа, час, оточення.* — Х.: «ФІЛІО», 2000. — С. 300.

КАРЛСОН Карл Мартинович (Едуард Іванович) (1888–1938) — комісар державної безпеки 3-го рангу (з 1935). Народився у м. Ризи у родині робітника, латиш. Закінчив у Ризи 4-класне елементарне міське училище та 2 класи німецького ремісничого училища. З 10 червня 1924 — заступник голови ГПУ УСРР. З 21 листопада 1925 — начальник СОУ та заступник голови ГПУ УСРР. З 1929 — заступник голови ГПУ УСРР. 25

травня 1934 — усунутий з посади. З 20 червня 1934 — начальник Харківського облвідділу ГПУ, потім начальник УНКВС по Харківській області. З 17 жовтня 1936 — заступник наркома внутрішніх справ УРСР. У 1937 — відкликаний до НКВС СРСР. Заарештований 22 січня 1938. Засуджений на смерть 22 квітня 1938. Розстріляний.

КОЗЕЛЬСЬКИЙ Борис Володимирович (ГОЛОВАНІВСЬКИЙ Бернард Вольфович) (1902–1936) майор державної безпеки. Народився у м. Проскурові у родині друкарника, єврей. Закінчив 7-класне київське комерційне училище. З 1925 — помічник, а потім уповноважений СВ ГПУ УСРР. У 1926–1927 — тимчасово виконуючий обов'язки начальника і потім начальник 2-го відділення СВ ГПУ УСРР. З 1 травня 1930 — тимчасово виконуючий обов'язки помічника начальника СВ ГПУ УСРР. З 1931 — помічник начальника СПВ ГПУ УСРР. Застрелився 2 січня 1936 у Києві.

ЛИФАРЬ Данило Гаврилович (1901 – після 1939) — капітан державної безпеки. Народився у с. Келебердовка Решетилівського р-ну Харківської обл. у родині заможного селянина, українець, освіта початкова. У 1935 — начальник 2-го відділення СПВ УДБ УНКВС Дніпропетровської обл. З 1935 — помічник начальника 6-го відділення СПВ УДБ НКВС УСРР. До 8 серпня 1937 — тимчасово виконуючий обов'язки начальника 8-го відділення 4-го відділу УДБ НКВС УСРР. З 8 серпня 1937 — начальник 3-го відділення 4-го відділу УДБ НКВС УСРР. З 31 липня 1939 — усунутий в запас через неможливість подальшого використання. Подальша доля невідома.

ПЕРЦОВ Давид Аронович (1909 – після 1941) — старший лейтенант державної безпеки. Народився в м. Олександрія Катеринославської губ. В родині кравця, єврей. 1928 закінчив трьохрічну загальноосвітню (конторсько-торгівельну) школу у Дніпропетровську. З липня 1932 працював у центральному апараті ГПУ (НКВС) УСРР. З 1937 — помічник начальника відділення 3-го відділу УДБ НКВС УСРР. З 8 серпня 1937 — помічник начальника 4-го відділу УДБ НКВС УСРР. З 5 квітня 1938 — заступник начальника УНКВС по Харківській області. Заарештований 16 листопада 1938. 6 червня 1941 засуджений Військовим трибуналом військ НКВС Київського ВО за ст. 54–7 КК УСРР на 15 років таборів. Помер у таборі.

ФШЕР Йосип Борисович (1896 – після 1958) — старший лейтенант державної безпеки. Народився у м. Тростянці Вінницької обл. у родині дрібного торговця, єврей. Закінчив 1906 два класи єврейського училища. У 1949 закінчив Одеську юридичну школу. У 1952 — закінчив юридичний факультет Одеського університету. З грудня 1926 — уповноважений Київського окрвідділу ГПУ. З січня 1930 — старший уповноваже-

ний Одеського оперсектора ГПУ. З липня 1931 — помічник начальника ОВ Артемівського окрввідділу ГПУ. З грудня 1931 — старший уповноважений ГПУ УСРР.

ХАТЕНЕВЕР Арон Меєрович (1905–1940) — майор державної безпеки (з 1937). Народився в Мінську, єврей. Закінчив правовий відділ Інституту права та господарства Білоруського університету. З 28 березня 1937 — начальник відділення СПВ ГУДБ НКВС СРСР. З 20 серпня 1937 член бригади ГУДБ НКВС СРСР у Києві. З серпня 1937 — тимчасово виконуючий обов'язки помічника начальника СПВ УДБ НКВС УРСР. З 7 грудня 1937 — начальник СПВ УДБ НКВС УРСР. Заарештований 17 листопада 1938. Засуджений на смерть 21 травня 1940. Розстріляний.

ШЕРСТОВ Олександр Макарович (1904–1937) [відомості про військові чи спеціальні звання в особовій справі відсутні]. Народився у м. Харкові у родині міщанина-прикажчика. Закінчив 6 класів комерційного училища. З 1920 р. до 1921 р. служив в РСЧА діловодом. В органах ЧК-ДПУ-НКВС з 1921 р. З 1922 р. — статистик відділу по боротьбі з бандитизмом (б/б) СОУ ВУЧК, уповноважений відділення б/б ДПУ УРСР, пом. уповноваженого відділу по б/б КРВ УРСР. З 1923 р. — пом. уповноваженого КРВ ДПУ УРСР. З 1927 — пом. уповноваженого СВ ДПУ УРСР, уповноважений СВ ДПУ УРСР. З 08.1929 р. — ст. уповноважений СВ ДПУ УРСР. З 11.1929 р. — ст. уповноважений СВ Одеського окрввідділу ДПУ УРСР. З 12.1929 р. — тимчасово виконував обов'язки на посаді начальника СВ Одеського окрввідділу ДПУ УРСР. З 08.1930 р. — повернувся до виконання обов'язків ст. уповноваженого СВ Одеського окрввідділу ДПУ. З 03.1935 р. — начальник відділення СПВ УДБ НКВС УРСР. 21.04.1937 р. виключений із списків особового складу у зв'язку із смертю.